

**BBTE, Színház és Film Kar,
Magyar Színházi Intézet**

Színművészet szak, Alapképzés

KÖTELEZŐ FELVÉTELI REPERTOÁR

2025

FIGYELEM! A *monológok* kiválasztása és előadása feltételezi a *teljes darab* ismeretét és előzetes elolvasását. Röviden el kell tudni helyezni a monológot az illető darabban, illetve jellemezni kell *a szereplőt és a helyzetet*, amelyben a monológ elhangzik.

Kérjük, figyelmesen tanulmányozzák át részletes felvételi kiírásunkat is! Felhívjuk figyelmüket, hogy a felvételi repertoárnak a kötelező szövegek mellett *szabadon választott* szövegeket is kell tartalmazni!

VERSEK

A versenyrepertoár a következőkből áll:

a. legalább 10 (tíz) vers, amelyből **3 (három)** verset az alábbi listából kell választani, a fennmaradó legalább 7-et *(különböző stílusú és jellegű, magyar vagy világirodalmi művek körül kiválasztva, a fordító megjelölésével)* pedig szabadon. A 3 kötelező verset a következő listáról kell kiválasztani: Balassi Bálint: *Hogy Júliára találá, így köszöne neki*; Csokonai Vitéz Mihály: *Szegény Zsuzsi, a táborozáskor*; Petőfi Sándor: *Szeptember végén*; Ady Endre: *Emlékezés egy nyár-éjszakára*; József Attila: *Mama*; Radnóti Miklós: *Sem emlék, sem varázslat*; Salamon Ernő: *Egyszerű szerelmes ének*; Áprily Lajos: *Március*; Weöres Sándor: *Vásár*; Varró Dániel: *Metró*.

1. Balassi Bálint: HOGY JÚLIÁRA TALÁLA, ÍGY KÖSZÖNE NEKI

Ez világ sem kell már nékem
Nálad nélkül, szép
szerelmem, Ki állasz most
énmellettem; Egészséggel,
édes lelkem!

Én bús szívem vidámsága,
Lelkem édes kívánsága,
Te vagy minden boldogsága,
Véled Isten áldomása.

Én drágalátos palotám,
Jó illatú, piros rózsám,
Gyönyörű szép kis violám,
Élj sokáig, szép Juliám!

Feltámada napom fénye,
Szemüldek fekete széne,
Két szemem világos fénye,
Élj, élj, életem reménye!

Szerelmedben meggyúlt szívem
Csak tégedet óhajt lelkem,
Én szívem, lelkem, szerelmem,
Idvöz légy, én fejedelmem!

Juliámra hogy találék,
Örömemben így köszénék,
Térdet-fejet néki hajték,
Kin ő csak elmosolyodék.

2. Csokonai Vitéz Mihály: SZEGÉNY ZSUZI, A TÁBOROZÁSKOR

Estve jött a parancsolat
Viola-szín pecsét alatt,
Egy szép tavaszi éjszakán
Zörgettek Jancsim ablakán.

Éppen akkor vált el tőlem,
Vígan álmodott felőlem,
Kedvére pihent ágyában,
Engem ölelvén álmában:

Mikor bús trombitaszóra
Úlni kellett mindjárt lóra,
Elindulván a törökre;
Jaj! talán elvált örökre!

Sírva mentem kvártélyáig
S onnan a kertek aljáig.
Indúlt nyelvem bús nótára,
Árva gerlice módjára.

Csákóját könnyel
öntöztem,
Gyász pántlikám rákötöztem;
Tíz rózsát hinték lovára,
Százannyi csókot magára.

A lelkem is sírt belőlem,
Mikor búcsút veve tőlem:
"Isten hozzád!" többet nem
szólt,
Nyakamba borúlt s
megcsókolt.

3. Petőfi Sándor: SZEPTEMBER VÉGÉN

Még nyílnak a völgyben a kerti
virágok, Még zöldel a nyárfa az ablak
előtt,
De látod amottan a téli világot?
Már hó takará el a bérci tetőt.
Még ifju szivemben a lángsugarú nyár
S még benne virít az egész kikelet,
De íme sötét hajam őszbe vegyül
már, A tél dere már megüté fejemet.

Elhull a virág, eliramlik az élet...
Úlj, hitvesem, úlj az ölembe ide!
Ki most fejedet kebelemre tevéd le,
Holnap nem omolsz-e sirom fölibe?
Oh mondd: ha előbb halok el,
tetemimre
Könnyezve borítasz-e szemfödelet?
S rábírhat-e majdan egy ifju szerelme,
Hogy elhagyod érte az én nevemet?

Ha eldobod egykor az özvegyi fátyolt,
Fejfámra sötét lobogóul akaszd,
Én feljövök érte a síri világból
Az éj közepén, s oda leviszem azt,
Letörlni véle könnyűimet érted,
Ki könnyeden elfeledéd hivedet,
S e szív sebeit bekötözni, ki
téged
Még akkor is, ott is, örökre szeret!

4. Ady Endre: EMLÉKEZÉS EGY NYÁR-ÉJSZAKÁRA

Az Égből dühödt angyal dobolt
Riadót a szomoru Földre,
Legalább száz ifjú bomolt,
Legalább száz csillag lehullott, Legalább
száz párta omolt:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt,
Kigyúladt öreg méhesünk,
Legszebb csikónk a lábát törte,
Álmomban élő volt a holt,
Jó kutyánk, Burkus, elveszett S
Mári szolgálónk, a néma,
Hirtelen hars nótákat dalolt:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt.
Csórtettek bátran a senkik
És meglapult az igaz ember
S a kényes rabló is rabolt:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt. Tudtuk,
hog az ember esendő S nagyon
adós a szeretettel: Hiába, mégis
furcsa volt
Fordulása élt s volt világnak.
Csúfolódóbb sohse volt a Hold:
Sohse volt még kisebb az ember,
Mint azon az éjszaka volt:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt.
Az iszonyúság a lelkekre
Kaján örömmel ráhajolt,
Minden emberbe beköltözött
Minden ősének titkos sorsa,
Véres, szörnyű lakodalomba
Részegen indult a Gondolat, Az
Ember büszke legénye, Ki, íme,
senki béna volt:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt.
Azt hittem, akkor azt hittem,
Valamely elhanyagolt Isten
Életre kap s halálba visz
S, íme, mindmostanig itt élek
Akként, amaz éjszaka kivé tett
S Isten-várón emlékezem Egy
világot elsüllyesztő
Rettenetes éjszakára:
Különös,
Különös nyár-éjszaka volt.

5. József Attila: MAMA

Már egy hete csak a mamára
gondolok mindig, meg-
megállva. Nyikorgó kosárral
ölében, ment a padlásra, ment
serényen.

Én még őszinte ember voltam,
ordítottam, toporzékoltam.
Hagyja a dagadt ruhát másra.
Engem vigyen föl a padlásra.

Csak ment és teregetett
némán, nem szidott, nem is
nézett énrám s a ruhák
fényesen, suhogva, keringtek,
szálltak a magosba.

Nem nyafognék, de most már
késő, most látom, milyen óriás ő
–
szürke haja lebben az égen,
kékítőt old az ég vizében.

6. Radnóti Miklós: SEM EMLÉK, SEM VARÁZSLAT

Eddig úgy ült szívemben a sok, rejtett harag, mint
alma magházában a négerbarna mag, és tudtam,
hogy egy angyal kísér, kezében kard van,
mögöttem jár, vigyáz rám s megvéd, ha kell, a
bajban. De aki egyszer egy vad hajnalon arra
ébred, hogy minden összeomlott s elindul mint
kisértet, kis holmiját elhagyja s jóformán
meztelen, annak szép, könnyüléptű szívében
megterem az érett és tűnődő kevésszavú alázat,
az másról szól, ha lázad, nem önnön érdekéről, az
már egy messzefénylő szabad jövő felé tör.

Semmim se volt s nem is lesz immár sosem nekem,
merengj el hát egy percre e gazdag életen;
szívemben nincs harag már, bosszú nem érdekel, a
világ újraépül, - s bár tiltják énekem, az új falak
tövében felhangzik majd szavam; magamban élem
át már mindazt, mi hátravan, nem nézek vissza
többé s tudom, nem véd meg engem sem emlék,
sem varázslat, - baljós a menny felettem; ha
megpillantsz, barátom, fordulj el és legyints. Hol
azelőtt az angyal állt a karddal, -
talán most senki sincs.

7. Salamon Ernő: EGYSZERŰ SZERELMES ÉNEK

Úgy szeretném
szerelmedet meghálálni,
de nem lehet, se csillagot,
se kenyeret, nem
felezhetek meg veled.

Csak pocsolját, nem kútvizet
kap száraz szád, szomjas
szived. Nem ragyogás a
szerelem, árnyék vagyok a
szemedben.

A szobánkba nem süt a nap, de
sütnek a durva szavak.

Nem én mondom, ne higgy
nekem, oly könnyen
elkeseredem.

Sütnek a süket éjszakák,
felsír az ajk, megszúr az
ágy, az óra áll, perc nem
telik, megfúl az ember
reggelig.

Sokat ríkatlak kis madár,
de Te ne sírj, mert sírni
kár,

Te csak repülj, Te csak
örülj, kis ér fölött, nagy ág
körül.

Kicsit várni tanítalak, nem
így ígértem, az igaz,
szegény asszonnyá
tettelek, pedig nagyon
szerettelek.

Ez még a dér, ez még a
fagy, de nő a mag a föld
alatt,
s az én kedvesem ajakát
édesíti majd a nap s virág.

8. Áprily Lajos: MÁRCIUS

A nap tüze, látod, a fürge
diákot a hegyre kicsalta: a
csúcsra kiállt. Csengve,
nevetve kibuggyan a kedve s
egy ős evoét a fénybe kiált.

Régi, kiszáradt tó vize árad,
néma kutakban a víz
kibuzog.

Zeng a picinyke szénfejű
cinke víg dithyrambusa:
dactilusok.

Selymit a barka már
kitakarta, sárga virágját
bontja a som. Fut, fut az
áram a déli sugárban s
hökken a hó a hideg
havason.

Barna patakja napra kacagva a
lomha Marosba csengve siet.
Zeng a csatorna, zeng a hegy orma, s
zeng – ugye zeng, ugye zeng a szived?

9. Weöres Sándor: VÁSÁR

I.

Olcsó az alma,
itt van halomba,
aki veszi, meg is eszi,
olcsó az alma!

II.

Kis trombitát vegyenek,
pirosat, fehéret,
lilát, zöldet, kéket!
Mézesbábot vegyenek,
Tükrös-szívet, szépet!

III.

Fut a kutya-szán,
szalad igazán, igazán,
köszörűs vagyok én,
kutya-szánon futok én.

IV.

Van-e csizma eladó,
hóba-sárba mindig jó?
Van kis csizma eladó, szép varrás a
szárán,
hogya illet hordanék, bizony sose
bánnám.

Van-e ködmön eladó,
szélbe-fagyba mindig jó?

Van kis ködmön eladó, szép hímzés a vállán,
hogya illet hordanék, bizony sose bánnám.

V.

Érkezik a vándorcirkusz,
hoznak elefántot,
tarka bohóc vezeti,
Füsti Pisti követi,
Illet sose látott.

VI.

Sátor alól kikáltó szétnéz:
"Itt látható a nagyhírű bűvész!
A lábával karikázik,
a kezével citerázik,
az orrával orgonázik,
a fülével figurázik,
a szemével gurgulázik,
a szájával vacsorázik!"

VII.

Jó márc a cseberben,
csuprom telemertem.
Tele van a csuprom,
idd már, ki ne fusson.

10. Varró Dániel: METRÓ

Hát elkapott ma, kiscicám, az
ellenőr a metró. Nem volt
érvényes matricám, kívánom,
bárha lett vón.

Leszállított – az alagút most
énelőttem ásít, s eljutnom több
mint bonyolult a kívánt állomásig.

S míg kattog egyre távolabb
haladva lent a metró, halkan
kattog a bőr alatt az ember
szíve dettó.

Ó, bár ne kéne lógnia, föladva
minden elvét!

Ez itt egy allegória, ha nem
tűnt volna fel még.

Hisz látod, éppen így megyek
hogy földerítsem, úgy ám,
felszín alatti énedet a lélek
mélyvasútján.

De megvinnám bár érted, ó, én
héroszok tusáját, nem jutok el
hozzád a szó szűk labirintusán
át.

S a vágy metróján, hol az ok zord
ellenőre szétcsap, mint potyautas
utazok, azt kell hogy mondjam, én
csak.

Mert nincsen matricám, se más,
jegy, bérlet, bármi érvény, a benned
rejlő állomást hogy egyszer is
elérném.

S meglelve benned messzi, tág,
mély állomások mását,
meghallanám a bőrön át a szíved
kattogását.

PRÓZA – kötelező szöveg

b. 2 elbeszélés, amelyek közül az egyik (Örkény István: *Jellempróba*) kötelező, a másik a jelölt által a magyar vagy a világirodalomból szabadon választott.

Örkény István: Jellempróba

A kerekas kútnál szálltam ki az autóból, mert onnan már csak száz lépés volt a gyárkapu. A gyárat hegyek vették körül, a hegyeken szőlők, erdők, irtások; az irtásokon magasfeszültségű távvezeték.

Vidéken a gyárat is kutya őrzi, mint a krumpliföldeket. Láttomra azonnal dühbe gurult a kutya, habzó szájjal, kivicsorgó fogakkal, vonítva rohant ki a kapus fülkéjéből. Félúton megállt, és fejét félrebillentve, kiszemelte azt a helyet, ahol majd belém harap. Engem puli már megharapott, még hozzá barátom pulija, tiszta faj. Megálltam, és mérlegeltem, vajon hogy harap egy idegen puli, egy ilyen korcs, keverék fajzat, melynek csak kisebbik fele puli: a nagyobbik vérszomj, sértődöttség, álnokság és üldözési vágy. Néztam a pulit, s meghátráltam.

Visszaültem az autóba. Amikor kiszálltam, jött a puli. Farkcsóválva jött, roggyant térdekkkel. Rajongva nézett rám. Láttá, hogy autóm van: fölnyújtotta fejét, hogy vakarjam meg.

Megvakartam a fülét.

-Korrupt féreg -gondoltam magamban.

-Korrupt féreg -gondolta a puli.